

C-7/24. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2024. január 4.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Retten i Svendborg (Dánia)

A határozat kelte:

2024. január 2.

Felperesek:

Deutsche Rentenversicherung Nord

BG Verkehr

Alperesek:

Marius Pedersen A/S nevében eljáró Gjensidige Forsikring, dansk filial af Gjensidige Forsikring ASA, Norge

Marius Pedersen A/S nevében eljáró Mandatar Gjensidige Forsikring, dansk filial Gjensidige Forsikring ASA, Norge

RETTEN I SVENDBORG (SVENDBORGI BÍRÓSÁG, DÁNIA)

VÉGZÉS

Az ismertetés napja: 2024. január 2.

[omissis]. sz. ügy

Deutsche Rentenversicherung Nord

[omissis]

kontra

MARIUS PEDERSEN A/S nevében eljáró GJENSIDIGE FORSIKRING, DANSK FILIAL AF GJENSIDIGE FORSIKRING ASA, NORGE

és

a Gjensidige Forsikring, dansk filial af Gjensidige Forsikring ASA, Norge

[omissis]

valamint

[omissis]. sz. ügy

a BG Verkehr

[omissis]

kontra

MARIUS PEDERSEN A/S

nevében eljáró

Mandatar Gjensidige Forsikring, dansk filial af Gjensidige Forsikring ASA, Norge

[omissis]

Ezt a határozatot [egyesbíróként eljárva] [omissis] bíró hozta.

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

BEVEZETŐ MEGJEGYZÉSEK

- 1 Ez az ügy arra vonatkozik, hogy a Marius Pedersen A/S nevében eljáró Gjensidige Forsikring A/S dán biztosító egy német állampolgár (X) dániai munkabaleset következtében bekövetkezett halálával kapcsolatban megtérítési kötelezettséggel tartozik-e a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord német állami nyugdíjbiztosítókkal (a továbbiakban: kötelezett társadalombiztosítási intézményekkel) szemben.
- 2 X német munkavállalóként nyugdíjbiztosítással rendelkezett a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord kötelezett társadalombiztosítási intézményeknél, amelyek a német jog alapján X özvegye (a továbbiakban: Y) részére ellátást folyósítottak.

- 3 A Retten i Svendborg (svendborgi bíróság) úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. cikkének második bekezdése alapján előzetes döntéshozatal céljából az Európai Unió Bírósága által legutóbb a DAK kontra Lærerstandens Brandforsikring ítéletében (C-428/92, EU:C:1994:222) és Kordel és társai ítéletében (C-397/96, EU:C:1999:432) értelmezett, szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 85. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozóan kérdést terjeszt az Európai Unió Bírósága elé.

TÉNYBELI ÉS ELJÁRÁSI HÁTTÉR

- 4 X német munkavállalóként kötelezően nyugdíjbiztosított volt a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord társaságoknál, amelyeknek a német Sozialgesetzbuch Sechstes Buch (SGB VI.) (a szociális biztonsági törvénykönyv hatodik könyve) 46. §-ának (2) bekezdése alapján a biztosított személy túlélő hozzátartozói részére ellátást kell folyósítaniuk. Az kötelező nyugdíjbiztosítás a német társadalombiztosítási rendszer része, és a munkavállalók és túlélő hozzátartozóik nyugdíjának biztosítására szolgál.
- 5 Véleménykülönbség merült fel egyrészt a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord, másrészt pedig a Marius Pedersen A/S és annak felelősségbiztosítója, a Gjensidige Forsikring között azzal kapcsolatban, hogy a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord jogosult-e az X özvegye, Y részére folyósított ellátások megtérítését kérni.
- 6 X német állampolgár 2015. július 15-én egy német vállalkozás, a DS Transport GmbH exportkereskedelme keretében foglalkoztatott sofőrként végzett munkája során sérült meg, amikor a Marius Pedersen A/S egyik dániai telephelyén segített árut felrakodni a Németországban nyilvántartásba vett tehergépjárművére. A balesetben elszenvedett sérülések következtében X röviddel ezután elhunyt.
- 7 A dániai Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (munkaerőpiaci biztosító) ezt követően úgy határozott, hogy a halálos baleset nem jogosítja fel X özvegyét, Y-t a dán munkahelyi balesetbiztosításról szóló törvény szerinti ellátásra, mivel X a fentiek szerint (4. pont) a német társadalombiztosítási rendszerben volt biztosított.
- 8 X halálát követően a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord a német társadalombiztosítási törvény alapján ellátást folyósított X özvegye, Y részére, és a német jog szerint Y helyébe lépett a sérülésért felelős féllel szemben.
- 9 Mivel a Marius Pedersen A/S a Gjensidige Forsikring felelősségbiztosítóján keresztül elismerte, hogy X 2015. július 15-én bekövetkezett halálával összefüggésben kártérítést köteles fizetni, a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord azt kéri, hogy a Marius Pedersen A/S / a Gjensidige Forsikring térítse meg az X özvegye részére kifizetett ellátásokat.

- 10 A Marius Pedersen A/S / a Gjensidige Forsikring arra a tényre hivatkozva utasította el a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord megtérítés iránti követeléseinek teljesítését, hogy a dán jog nem biztosít megtérítéshez való jogot a felmerült megtérítés iránti követelések tekintetében, mivel olyan ellátásokról van szó, amelyeket illetően a dán jog alapján nem érvényesíthető megtérítés iránti követelés, és a Marius Pedersen A/S / a Gjensidige Forsikring álláspontja szerint úgy kell tekinteni, hogy az ellátások X özvegyét, Y-t X halálának okától függetlenül megillették.
- 11 A Marius Pedersen A/S / a Gjensidige Forsikring továbbá kijelentette, hogy Y már kapott kártérítést az őt eltartó személy elvesztése miatt, mivel a Gjensidige Forsikring Y ügyvédjének kérésére a nemzeti dán joggal összhangban kiszámított kártérítést fizetett Y részére az őt eltartó személy elvesztése miatt. A BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord azt állította, hogy a kártérítés kifizetése nem mentesített teljeskörűen a felelősség alól, mivel a Marius Pedersen A/S és a Gjensidige Forsikring a kifizetés időpontjában nem járt el jóhiszeműen a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord megtérítés iránti követelését illetően. A Gjensidige Forsikring által Y részére az Y-t eltartó személy elvesztése miatt fizetett kártérítéssel kapcsolatban a felek egyetértettek abban, hogy a követelést a dán kártérítési szabályoknak megfelelően számították ki és fizették ki, és hogy Y a dán jog szerint nem követelhet további kártérítést a Marius Pedersen A/S-szel / a Gjensidige Forsikringgel szemben.
- 12 A BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord 2018. július 6-án, illetve 2018. július 12-én keresetet indított a Marius Pedersen A/S / a Gjensidige Forsikring A/S ellen, azt kérve, hogy a Marius Pedersen A/S / a Gjensidige Forsikring A/S ismerje el felelősségét a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord felé azon ellátások megtérítéséért, amelyeket a BG [Verkehr] és a Deutsche Rentenversicherung Nord a Sozialgesetzbuch Sechstes Buch (a szociális biztonsági törvénykönyv hatodik könyve) (SGB VI) 46. §-ának (2) bekezdése alapján köteles kifizetni, illetve amelyeket Y részére már kifizetett.

A NEMZETI JOG RENDELKEZÉSEI ÉS A NEMZETI ÍTÉLKEZÉSI GYAKORLAT

A 2018. augusztus 24-i Lovbekendtgørelse nr. 1070 om erstatningsansvar (erstatningsansvarsloven) (a kártérítési felelősségről szóló, 1070. sz. egységes szerkezetbe foglalt törvény) (a továbbiakban: kártérítési felelősségről szóló törvény).

- 13 A kártérítési felelősségről szóló törvény 1. §-ának 1. bekezdése: „A személyi sérülésért felelős személy a bevételkiesésért, az orvosi költségekért és a sérülésből eredő egyéb károkért kártérítést, valamint fájdalomdíjat fizet.”
- 14 A kártérítési felelősségről szóló törvény 13. §-ának 1. bekezdése: „A házastársat vagy élettársat eltartó személy elvesztése esetén fizetendő kártérítés az elhunyt részére azon kártérítési összeg 30%-ának felel meg, amely a keresőképesség teljes

elvesztése esetén feltehetően járt volna számára (lásd az 5–8. bekezdést). A kártérítésnek azonban – kivételes körülményektől eltekintve – legalább 644 000 DKK-t el kell érnie.”

- 15 A kártérítési felelősségről szóló törvény 17. §-ának 1. bekezdése: „A társadalombiztosítási ellátások, beleértve a munkanélküli ellátásokat, az egészségügyi ellátást, a nem járulékalapú nyugdíjakat és a munkahelyi balesetbiztosításról szóló törvény szerinti ellátásokat, amelyekre a károsult vagy a túlélő jogosult, nem képezhetik alapját a kártérítésért felelős személlyel szembeni megtérítés iránti követelésnek. [...]”
- 16 A kártérítési felelősségről szóló törvény 26a. §-ának 1. bekezdése: „A szándékosan vagy súlyos gondatlanságból más személy halálát okozó személy kötelezhető arra, hogy kártérítést fizessen azon túlélő hozzátartozók részére, akik az elhunytal különösen szoros kapcsolatban álltak.”

A 2022. augusztus 19-i Lovbekendtgørelse nr. 1186 om arbejds-skadesikring (arbejds-skadesikringsloven) (a munkahelyi balesetbiztosításról szóló, 1186. sz. egységes szerkezetbe foglalt törvény) (a továbbiakban: a munkahelyi balesetbiztosításról szóló törvény).

A munkahelyi balesetbiztosításról szóló törvény 19. §-ának 1. bekezdése: „Amennyiben a munkabaleset halálhoz vezetett, a túlélő házastárs jogosult [...], ha a házasságot a munkabaleset bekövetkezése előtt kötötték, és a sértett halálának időpontjában fennállt az életközösség. [...]”

A munkahelyi balesetbiztosításról szóló törvény 20. §-ának 1. bekezdése: „Az a személy, aki a 19. § 1–3. bekezdése alapján átmeneti összegre jogosult és a sérült személy halála következtében elveszítette az őt eltartó személyt, vagy akinek eltartási körülményei a haláleset következtében más módon romlottak, kártérítésre jogosult. A kártérítés megállapításánál figyelembe kell venni az eltartástól való függőség mértékét és azt, hogy a túlélő hozzátartozó – tekintettel az életkorára, az egészségi állapotára, az iskolai végzettségére, a foglalkozására, az eltartástól való függőségére és az anyagi körülményeire – képes-e eltartani magát.”

(2) „A kártérítést határozott idejű folyamatos ellátás formájában kell nyújtani, amely az elhunyt 24. bekezdés szerinti éves munkabérének 30 százalékát teszi ki. A kártérítést az elhalálozás napjától kezdődően havonta 1/12-ed részben előre kell kifizetni. Az időtartam legfeljebb 10 évben határozható meg. Ha azonban a halálesettel összefüggésben haláleseti juttatást fizetnek, az ellátást nem kell kifizetni a haláleseti juttatás időtartamának végéig. Ha az elhunyt a keresőképesség elvesztése miatt jelen törvény alapján folyamatos kártérítésben részesült, az eltartó személy elvesztése miatti kártérítést csak a halálesetet követő hónap első napjáig kell kifizetni.”

(3) „A 2. bekezdés szerinti ellátások az előírt időtartam során változatlanul fennmaradnak, kivéve, ha az ellátás részben vagy egészben átalányösszeggé alakul át, vagy ha a kedvezményezett elhalálozik.”

- 17 A munkahelyi balesetbiztosításról szóló törvény 77. §-ának 1. bekezdése: „A törvény szerinti ellátások nem képezhetik alapját a sérülésért felelős, a sérült személyekkel vagy túlélő hozzátartozóikkal szemben kártérítési felelősséggel tartozó személlyel szembeni megtérítési követelésnek, [...]. A sérült személyeknek vagy túlélő hozzátartozóknak a sérülésért felelős személlyel szemben fennálló követelései annyiban csökkennek, amennyiben az érintett személyek részére e törvény alapján ellátásokat fizettek vagy fizetnek.”

A dán ítélkezési gyakorlat

- 18 Az Østre Landsret (keleti fellebbviteli bíróság, Dánia) ítélete (ügyszám: U 1995 341 Ø) kapcsán a Bíróság elő terjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát képezte a korábban alkalmazandó rendelkezés, az 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 93. cikke (1994. június 2-i DAK ítélet, C-428/92, EU:C:1994:222). Ebben az ügyben a Bíróság kimondta, hogy a kártérítési felelősségről szóló dán törvény 17. §-ának 1. bekezdése és 22. §-ának 2. bekezdése nem zárja ki, hogy a külföldi társadalombiztosítási intézmény a kifizetett társadalombiztosítási ellátások megtérítését követelje.

- 19 A Højesteret (legfelsőbb bíróság, Dánia) ezt követően hozta meg ítéletét az U 2002. 573 H. sz. ügyben. Ezen ügy egy német munkáltatónak a Dániában végzett munka során megsérült német hajós részére betegség ideje alatt folyósított bér, orvosi költségek és nyugdíj visszafizetésére vonatkozó követelésére vonatkozott.

- 20 Az eljárás során a Højesteret (legfelsőbb bíróság) (lásd: U 1999 773 H) elutasította, hogy az akkori 93. cikk (jelenleg 85. cikk) értelmezésére vonatkozóan kérdéseket terjesszen az Európai Unió Bírósága elé. A Højesteret (legfelsőbb bíróság) a végzés indokolásában megállapította, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatából

„egyértelmű, hogy az 1408/71 tanácsi rendelet 93. cikkének (1) bekezdését (a 3. tanácsi rendelet 52. cikkét) úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés csak az intézménynek a sérülésért felelős személlyel szemben fennálló megtérítési jogával kapcsolatos jogváltásra vonatkozik, és az intézmény követelése nem haladhatja meg azt a követelést, amelyet a károsult a sérülésért felelős személlyel szemben az e két személy közötti jogviszonyra alkalmazandó jog szabályai, azaz általában a kár bekövetkezésének helye szerinti jog alapján érvényesíthetne, még abban az esetben sem, ha az a b) pont szerinti önálló követelésnek minősül.”

- 21 A Højesteret (legfelsőbb bíróság) végzésében többek között a Bíróság 78/72. sz. Ster ügyben hozott ítéletére (EU:C:1973:51) hivatkozott, amelynek 3. pontjában a Bíróság kimondta, hogy „a harmadik személlyel szemben felelős intézmény

közvetlen joga abból a tényből ered, hogy az ellátásokban részesülő személy abban az államban, ahol a kár bekövetkezett, jogosult kártérítést kérni e harmadik személytől”, valamint hogy az intézmény „nem követelhet a felelős harmadik személytől a kár károsultja vagy annak eltartott hozzátartozói által követelhetőtől eltérő kifizetést”.

- 22 Ezt követően a Højesteret (legfelsőbb bíróság) az U 1999 773 H. sz. ügyben megállapította, hogy a 93. cikk (1) bekezdéséből (jelenleg 85. cikk) következik, hogy a munkáltatónak a felelősségbiztosítóval szembeni követelése nem haladhatja meg azt a követelést, amelyet a károsult a dán jog szerint a sérülésért felelős személlyel szemben érvényesíthetett volna. Ennek közvetlen következményeként a Højesteret (legfelsőbb bíróság) az U 2002 573 H. sz. ügyben úgy ítélte meg, hogy a munkáltatónak a munkabérrrel és az orvosi költségekkel kapcsolatos követelése (a dán jog szerint) elévült, azonban a munkáltató kérhette nyugdíjkiadásainak megtérítését, jöllehet a követelés nem haladhatta meg azt a követelést, amely a károsultat a dán jog szerint megillette volna.
- 23 Ami a közelmúltbeli dán ítélkezési gyakorlatot illeti, hivatkozni lehet az Østre Landsret (keleti fellebbviteli bíróság) 2020. március 2-i ítéletére (ügyszám: FED 2020 31 Ø) és a Højesteret (legfelsőbb bíróság) 2021. december 8-i ítéletére (ügyszám: U 2022 1033 H), amely hasonló kérdéssel foglalkozik. Ez az ügy egy német házaspár dán autópályán bekövetkezett autóbalesetével kapcsolatos, amelyben az egyik házastárs meghalt, a másik pedig megsérült.
- 24 Ezen ügy arra vonatkozott, hogy a Bundesbahnvermögen – Rechtfähiges Sondervermögen der Bundesrepublik Deutschland és a Krankenversicherung für Bundesbahnbeamten, Bezirksleistung Wuppertal költségeinek megtérítése iránt érvényesíthetett-e követelést a károsult biztosítójával, a Codan Forsikring A/S-szel szemben, amely elismerte kártérítési felelősségét.
- 25 Az Østre Landsret (keleti fellebbviteli bíróság) álláspontja szerint a társadalombiztosítási intézménynek az egyik tagállamban egy másik tagállamban bekövetkezett esemény alapján kifizetett ellátásokra vonatkozó megtérítési követelése nem haladhatja meg azt a követelést, amelyet a károsult a kár bekövetkezésének helye szerinti másik tagállam jogszabályai alapján érvényesíthet.
- 26 Az Østre Landsret (keleti fellebbviteli bíróság) továbbá megállapította, hogy a társadalombiztosítási intézmény követelését csak annyiban kellett megtéríteni, amennyiben a biztosító – ebben az ügyben a Codan Forsikring A/S – a dán jog szerint köteles volt megfelelő összegű kártérítést fizetni a károsult részére.
- 27 Az Østre Landsret (keleti fellebbviteli bíróság) tehát abból indult ki, hogy annak érdekében, hogy a károsult követelése érvényesíthető legyen, a németországi kötelezett társadalombiztosítási intézmény által a károsult részére kifizetett ellátásoknak és a károsult által a kár bekövetkezésének helye szerinti tagállam

jogszabályai, azaz a dán jog alapján érvényesíthető követelésnek meg kellett egyeznie.

- 28 Az Østre Landsret (keleti fellebbviteli bíróság) ítélete ellen fellebbezést nyújtottak be a Højesteret (legfelsőbb bíróság). A Højesteret (legfelsőbb bíróság) ítéletében az Østre Landsret (keleti fellebbviteli bíróság) határozatával összhangban megállapította, hogy a társadalombiztosítási intézmény követelése nem haladhatja meg azt a követelést, amelyet a károsult a károsult és a károkozó közötti jogviszonyra alkalmazandó jogszabályok szerint a károkozóval szemben érvényesíthet.
- 29 A Højesteret (legfelsőbb bíróság) nem határozott arról, hogy a Codan Forsikring A/S-től követelhető-e a német jog szerint kiszámított és kifizetett özvegyi nyugdíj és „Sterbegeld” (haláleseti juttatás) megtérítése, mivel a Højesteret (legfelsőbb bíróság) a konkrét körülmények között megállapította, hogy a Codan Forsikring A/S a Németországban lakó özvegynek jóhiszeműen és a kötelezettségeknek teljes mértékben eleget téve az eltartó személy elvesztése miatt a dán jog szerint kiszámított kártérítést fizette meg.
- 30 A Højesteret (legfelsőbb bíróság) továbbá megállapította, hogy kellően bizonyított, hogy a Krankenversicherung für Bundesbahnbeamtennél felmerült költségek jellegüknél fogva a kártérítési felelősségről szóló törvény 1. §-ában foglalt „orvosi költségek és egyéb károk” kifejezés hatálya alá tartoznak.
- 31 Ezenfelül meg kell jegyezni, hogy ebben az ügyben a felek között nem képezte vita tárgyát, hogy a kártérítési követelés terjedelmét a dán jog szerint kell meghatározni, és ezért a követelés nem haladhatta meg azon követelés mértékét, amelyet a károsult a dán jog szerint a sérülésért felelős személlyel szemben érvényesíthetett.

AZ UNIÓS JOG

- 32 A jelen ügyben érintett uniós jogi rendelkezés különösen a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK [európai parlamenti és] tanácsi rendelet 85. cikkének (1) bekezdése. E rendelkezés megfelel a korábban alkalmazandó rendelkezésnek, az 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 93. cikke (1) bekezdésének, valamint az 1958. szeptember 25-i 3. tanácsi rendelet 52. cikkének.

A FELEK ÉRVEI

- 33 A **BG Verkehr** és a **Deutsche Rentenversicherung Nord** az eljárás során azt állítja, hogy Y-nak a Marius Pedersen A/S-szel / a Gjensidige Forsikring A/S-szel szemben fennálló követelése a Sozialgesetzbuch Zehntes Buch (a szociális törvénykönyv tizedik könyve) (SGB X) 116. §-ának (1) bekezdése alapján átszállt a BG Verkehrre és a Deutsche Rentenversicherung Nordra. Ezért a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord a BG Verkehr és a Deutsche

Rentenversicherung Nord által Y részére kifizetett szociális ellátások tekintetében – Y Marius Pedersen A/S-szel és a Gjensidige Forsikring A/S-szel szemben fennálló jogának átruházása révén – megtérítési követelést érvényesíthet a Marius Pedersen A/S-szel / a Gjensidige Forsikring A/S-szel szemben. Ezt egyébként a felek nem vitatják.

- 34 A BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord továbbá azt állítja, hogy a BG [Verkehrnek] és a Deutsche Rentenversicherung Nordnak a Marius Pedersen A/S-szel / a Gjensidige Forsikring A/S-szel szemben a 2004. április 29-i 883/2004/EK tanácsi rendelet 85. cikkének (1) bekezdése alapján fennálló megtérítéshez való jogát azon tagállam jogával összhangban kell meghatározni, amelyben a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord, mint kötelezett társadalombiztosítási intézet székhellyel rendelkezett, azaz a német joggal összhangban, valamint hogy ezért a dán kártérítési felelősségről szóló törvény 17. §-ának (1) bekezdése nem zárja ki, hogy a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord a Marius Pedersen A/S-szel / a Gjensidige Forsikring A/S-szel szemben megtérítésre legyen jogosult.
- 35 A BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord e tekintetben arra hivatkozik, hogy a 85. cikk (1) bekezdése értelmében a BG Verkehrre és a Deutsche Rentenversicherung Nordra átruházott követelések feltételeit és terjedelmét is azon tagállam jogával összhangban kell meghatározni, amelyben a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord mint kötelezett társadalombiztosítási intézmény székhellyel rendelkezik, azaz a német joggal összhangban.
- 36 A BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord továbbá azt állítja, hogy amennyiben a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord Marius Pedersen A/S-szel és a Gjensidige Forsikring A/S-szel szemben fennálló követelésének terjedelmét annak a tagállamnak az anyagi jogi szabályaival összhangban kell meghatározni, amelynek területén a kár bekövetkezett, azaz a dán joggal összhangban, az nem zárja ki a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord azon jogát, hogy a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord által Y részére kifizetett szociális ellátások megtérítését követelje a Marius Pedersen A/S-től / a Gjensidige Forsikring A/S-től.
- 37 E követelésének alátámasztása érdekében a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord a korábban alkalmazott rendelkezésnek, az 1408/71 rendelet 93. cikke (1) bekezdésének a Højesteret (legfelsőbb bíróság) által a 2001. december 19-i U 2002 573 H. sz. ítéletében adott értelmezésére hivatkozik.
- 38 Ezen ítélet arra vonatkozott, hogy a felek közötti elszámolás során melyik tagállam jogszabályait kell alkalmazni, és így arra, hogy milyen mértékben áll fenn a kötelezett társadalombiztosítási intézménynek a sérülésért felelős féllel szembeni megtérítési joga. A Højesteret (legfelsőbb bíróság) nagy jelentőséget tulajdonított annak a ténynek, hogy a kötelezett szociális biztonsági intézmény követelése összességében nem haladhatta meg azon követelés mértékét, amelyet a

károsult a kár bekövetkezésének helye szerinti tagállam jogszabályai alapján érvényesíthetett. A Højesteret (legfelsőbb bíróság) azonban nem határozott arról, hogy a kötelezett társadalombiztosítási intézmény követelésének azonosnak vagy más módon összehasonlítható jellegűnek kell-e lennie azon követelés mértékével, amelyet a károsult a dán jog alapján érvényesíthetett volna.

- 39 A BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord azt állítja, hogy a 85. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord által az özvegy részére kifizetett szociális ellátásnak (özvegyi nyugdíj) és annak a követelésnek, amelyet a dán jog szerint az özvegy a károsulttal szemben érvényesíthetne (személyi sérülésért járó kártérítés és az eltartó személy elvesztése miatti kártérítés), nem kell azonosnak vagy bármilyen módon összehasonlítható jellegűnek lennie ahhoz, hogy érvényesíthető legyen. A BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord e tekintetben azt állítja, hogy a követelés összege egyszerűen nem haladhatja meg azon követelés összegét, amelyet a károsult a sérülés bekövetkezésének helye szerinti tagállam joga, azaz a dán jog szerint érvényesíthetne.
- 40 A BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord azt állítja, hogy mivel a kötelezett társadalombiztosítási intézménynek a 85. cikk (1) bekezdése szerinti jogutódlását valamennyi tagállamnak el kell ismernie, ellentétes lenne a 85. cikk (1) bekezdésével, ha a tagállamnak el kellene ismernie a jogoknak a kötelezett szociális biztonsági intézményre való átruházását, ha ezzel egyidejűleg e tagállam ténylegesen megakadályozhatja a követelés érvényesítését. A BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord azt állítja, hogy a rendelkezésnek nem az a célja, hogy a kötelezett társadalombiztosítási intézménynek a sérülésért felelős személlyel szembeni követelését kizárja azon az alapon, hogy a kötelezett társadalombiztosítási intézmény székhelye szerinti tagállam jogszabályai és a kár bekövetkezésének helye szerinti tagállam jogszabályai szerint igényelhető ellátások nem azonosak.
- 41 Összefoglalva, a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord azt állítja, hogy függetlenül attól, hogy a BG Verkehrre és a Deutsche Rentenversicherung Nordra átruházott azon követelés feltételeit és terjedelmét, amely tekintetében kártérítést kérnek, a dán vagy a német jog szerint kell-e meghatározni, ahhoz, hogy a Marius Pedersen A/S-nek / a Gjensidige Forsikring A/S-nek a Deutsche Rentenversicherung Norddal szemben megtérítési kötelezettsége álljon fenn, nem szükséges, hogy a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord által Y részére fizetett szociális ellátások és az Y által a Marius Pedersen A/S-szel / a Gjensidige Forsikring A/S-szemben a dán jog szerint érvényesíthető követelés összehasonlítható jellegű legyen. A Marius Pedersen A/S / a Gjensidige Forsikring A/S ezért köteles megtéríteni a BG Verkehr és a Deutsche Rentenversicherung Nord által Y részére kifizetett szociális ellátásokat.
- 42 Az eljárás során a **Marius Pedersen A/S / a Gjensidige Forsikring A/S** azt állítja, hogy a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004 rendelet csak azt szabályozza, hogy a felperesre átruházható-e a

károsult követelése, és nem azt, hogy a dán szabályok szerint van-e jogalapja a felperes által érvényesített megtérítési követelésnek.

- 43 A Marius Pedersen A/S / a Gjensidige Forsikring A/S továbbá azt állítja, hogy a felperes megtérítéshez való joga szempontjából a meghatározó tényező az, hogy a károsultat a dán jog szerint megilletik-e azok az ellátások, amelyek megtérítését a felperes követeli (lásd többek között: a Højesteret [legfelsőbb bíróság] U 1999 773 H. és U 2022 1033 H. sz. ügyben hozott határozata), és hogy nem ez az eset áll fenn, mivel a német jog szerinti folyamatos özvegyi nyugdíj iránti igény nem felel meg a dán jog szerinti, az eltartó személy elvesztése miatt érvényesített összegszerű kártérítési igénynek.
- 44 Azt állítják, hogy az elhunyt özvegyét megillető nyugdíjellátásokkal kapcsolatos kártérítésre vonatkozó megtérítési követelést az elhunyt munkabalesetben bekövetkezett halálától függetlennek kell tekinteni, mivel úgy kell tekinteni, hogy az elhunyt özvegye az ellátásokra a halál okától függetlenül jogosult.
- 45 Noha a Marius Pedersen A/S / a Gjensidige Forsikring elismerte, hogy a német biztosítóintézeteket főszabály szerint megilleti a megtérítéshez való jog, arra hivatkozott, hogy a munkahelyi balesetbiztosításról szóló törvény 77. §-a 1. bekezdésének első mondata értelmében az e törvény szerinti ellátások nem képezhetik alapját „a sérülésért felelős, [az elhunyt özvegyével szemben] kártérítési felelősséggel tartozó féllel szembeni megtérítési követelésnek”. E törvény 77. §-a 1. bekezdésének második mondata értelmében a túlélő hozzátartozónak (az özvegynek) a kártérítésért felelős személlyel (jelen ügyben a Marius Pedersen A/S-szal / a Gjensidige Forsikringgel) szembeni követelését csökkenteni kell annyiban, amennyiben „az érintett személyek részére e törvény alapján ellátásokat fizettek vagy fizetnek”. Ezért a Marius Pedersen A/S / a Gjensidige Forsikring A/S azt állítja, hogy a felperes biztosítóintézetek megtérítési követelését kizártnak kell minősíteni, ha az ellátások úgy tekintendők, hogy azok a munkahelyi balesetbiztosításról szóló törvénynek a túlélő hozzátartozót megillető kártérítési jogról szóló 20. §-ában foglalt ellátások helyébe lépnek.
- 46 A Marius Pedersen A/S / a Gjensidige Forsikring továbbá azt állítja, hogy ez az álláspont összhangban van az EFTA-Bíróság 2017. július 20-i Mobil Betriebskrankenkasse kontra Tryg Forsikring ítéletével (E-11/16), amely szerint a rendelet szerinti megtérítési követelés nem haladhatja meg azt a követelést, illetve azokat a követeléseket, amelyet, illetve amelyeket a károsult a kár bekövetkezésének helye szerinti jog szerint a sérülésért felelős személlyel szemben maga érvényesíthetne.

A KÉRDÉSEK HÁTTERE

- 47 Alapvetően nincs véleménykülönbség azzal kapcsolatban, hogy az egyik tagállam kötelezett társadalombiztosítási intézményét a 2004. április 29-i 883/2004/EK tanácsi rendelet 85. cikkének (1) bekezdése alapján a sérülésért a másik tagállamban bekövetkezett, felelősséget kiváltó esemény alapján felelős

személlyel szemben – a másik tagállam nemzeti jogának rendelkezésétől, jelen ügyben a kártérítési felelősségről szóló dán törvény 17. §-ának (1) bekezdésétől függetlenül – megilleti a megtérítéshez való jog.

- 48 Nincs azonban egyetértés azt illetően, hogy melyik tagállam jogszabályai határozzák meg a kötelezett szociális biztonsági intézményre átruházott követelés terjedelmét.
- 49 Ezenkívül vitatott, hogy ha e követelés mértékét annak a tagállamnak az anyagi jogi szabályai szerint kell meghatározni, amelyben a kár bekövetkezett, akkor a társadalombiztosítási intézmény megtérítéshez való jogának fennállásához szükséges-e, hogy a szociális ellátások, amelyekre vonatkozóan a megtérítést kérik, összehasonlítható jellegűek legyenek azokkal az ellátásokkal, amelyekre vonatkozóan a károsult azon tagállam jogszabályai szerint követelhetné a megtérítést, amelyben a sérülés bekövetkezett.
- 50 Vitatott továbbá, hogy mit kell adott esetben érteni a „jellegű” kifejezés alatt, és hogy ez csupán azt követeli-e meg, hogy azon követelés összege, amelyre vonatkozóan a megtérítést kérik, nem haladhatja meg azon követelés összegét, amelyet a károsult a sérülés bekövetkezésének helye szerinti tagállam joga szerint érvényesíthetne.
- 51 A dán jog azoknak a kártérítési tételeknek a jellegével is foglalkozott, amelyeket a károsult vagy a károsult túlélő hozzátartozói személyi sérülés következtében követelhetnek. A kártérítési felelősségről szóló törvény ezért olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek alapján egyéb károk, bevételkiesés, fájdalom és szenvedés, maradandó sérülés, keresőképesség-csökkenés, eltartó személy elvesztése miatt kártérítési igény, halál esetén pedig átmeneti összeg és deliktuális kártérítési igény érvényesíthető. A legtöbb tétel esetében továbbá konkrét összeghatárt állapítottak meg.
- 52 A munkahelyi balesetbiztosításról szóló törvény 77. §-a azt is kimondja, hogy a kártérítési felelősségről szóló törvény szerint kiszámított kártérítés másodlagos a károsult vagy a túlélő hozzátartozók által a munkahelyi balesetbiztosításról szóló törvény alapján követelhető kártérítéshez képest, és hogy a munkabalesetekért járó kártérítés nem képezheti a sérülésért felelős, kártérítésre kötelezett személlyel szembeni megtérítési követelés alapját.
- 53 Sem a kártérítési felelősségről szóló törvény, sem a munkahelyi balesetbiztosításról szóló törvény nem biztosít a túlélő hozzátartozónak özvegyi nyugdíjra való jogot a Sozialgesetzbuch Sechstes Buch (a szociális biztonsági törvénykönyv hatodik könyve) (SGB VI) 64–65. §-ában meghatározott jelleggel és módon. Ezért nem állapítható meg könnyen azonosság a megtérítést kérő társadalombiztosítási intézmény kártérítési igénye és a kártérítési felelősségről szóló törvény, illetve a munkahelyi balesetbiztosításról szóló törvény megfelelő tétele(i) között.

- 54 Nem lehet tehát egyszerűen arra vonatkozó következtetést levonni, hogy a társadalombiztosítási intézménynél felmerült költségek megtérítésére vonatkozó követelés érvényesíthető-e a sérülésért felelős személlyel szemben, és ha igen, milyen mértékben.
- 55 Az Európai Unió Bírósága korlátozott ítélkezési gyakorlattal rendelkezik arra vonatkozóan, hogy a 2004. április 29-i 883/2004/EK tanácsi rendelet 85. cikkének (1) bekezdését miként kell értelmezni azon követelés terjedelmével kapcsolatban, amelyet a kötelezett szociális biztonsági intézményre ruháznak át, és amely a sérülésért felelős személlyel szemben érvényesíthető (lásd többek között: Kordel és társai ítélet, C-397/96, EU:C:1999:432; DAK ítélet, C-428/92, EU:C:1994:222).
- 56 Az Európai Unió Bírósága ítélkezési gyakorlatában – legutóbb a Kordel és társai ítéletében (C-397/96) – megállapította, hogy az 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendeletnek az alapügy tényállásának megvalósulása idején alkalmazandó 93. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a társadalombiztosítási intézmény rendelet alapján olyan személlyel szemben fennálló követelésének feltételeit és terjedelmét, aki egy másik tagállam területén olyan kárt okozott, amely miatt ez az intézmény társadalombiztosítási ellátásokat fizetett, azon tagállam joga szerint kell meghatározni, amelynek hatálya alá az intézmény tartozik.
- 57 A DAK ítéletében (C-428/92, EU:C:1994:222) az Európai Unió Bírósága továbbá azt is elismerte, hogy a társadalombiztosítási intézményt a másik tagállam területén társadalombiztosítási ellátások kifizetésével megalapozó sérülést okozó személlyel szemben e rendelet alapján megillető megtérítési jog feltételeit és terjedelmét egyaránt azon tagállam joga szerint kell meghatározni, amelynek hatálya alá ezen intézmény tartozik.
- 58 Úgy tűnik azonban, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján nem egyértelmű, hogy a kár bekövetkezésének helye szerinti tagállam jogának anyagi jogi szabályai korlátozhatják-e a kötelezett társadalombiztosítási intézmény megtérítéshez való jogát, ha azon társadalombiztosítási ellátások, amelyek vonatkozásában a megtérítést kérik, nem azonosak, vagy legalábbis nem összehasonlítható jellegűek azzal a követeléssel, amelyet a károsult az említett anyagi jogi szabályok alapján érvényesíthetne.

Végekövetkeztetés

A fentiekre tekintettel a Retten i Svendborg (svendborgi bíróság), a jelen ügyben első fokon eljáró bíróság úgy véli, hogy az alábbiakban kifejtetteknek megfelelően előzetes döntéshozatal iránti kérelmet kell az Európai Unió Bírósága elé terjeszteni.

A Retten i Svendborg (svendborgi bíróság) az Európai Unió Bíróságának válaszát kéri a következő előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre:

- 1) Úgy kell-e értelmezni a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK tanácsi rendelet 85. cikkének (1) bekezdését, hogy annak érdekében, hogy a kötelezett intézményt ezen rendelkezés alapján megtérítéshez való jog illesse meg, azon tagállamban, amelyben a sérülés bekövetkezett, fenn kell állnia az olyan jellegű kártérítést vagy ellentételezést megalapozó jogalapnak, amely vonatkozásában a megtérítést kérik, vagy azzal egyenértékű ellátásnak kell rendelkezésre állnia, amely olyan esemény következtében nyújtandó, amelyért a sérülésért felelős személy a sérülés bekövetkezésének helye szerinti jog alapján kártérítési felelősséggel tartozik?

2024. január 2.

[omissis]